

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 96/13 i 89/16) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2017. GODINU GRADANSKOG SAVEZA

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI	5
5.2 PREPORUKE.....	7

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Građanskog saveza za 2017. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu Građanskog saveza, utvrđeno je da je stranka prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Građanskog saveza za 2017. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Građanski savez se finansirao iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	370,00	0,49
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	7.111,84	9,58
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	600,00	0,81
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	58.251,32	78,54
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	66.333,16	89,42
II	Ostali prihodi i drugo	7.839,01	10,58
	Izvori finansiranja (I+II)	74.172,17	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 56.492,43 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Građanski savez. Skraćeni naziv: GS.

Građanski savez registrovan je kod Općinskog suda u Sarajevu Rješenjem broj: 065-0-F1-16-000003 od 04.05.2016. godine. Rješenjem istog suda u Sarajevu, broj: 065-0-F1-17-000020 od 03.01.2018. godine upisane su promjene sjedišta stranke i lica ovlaštenog za zastupanje i predstavljanje stranke.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Branilaca Sarajeva 47/2.

Ovlašteno lice za predstavljanje i zastupanje stranke je Nihad Čolpa, predsjednik.
Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2017. godinu je Nihad Čolpa.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, Građanski savez ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centrala Građanskog saveza,
- Građanski savez Bihać i
- Građanski savez Mostar.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Građanskog saveza za 2017. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Građanskog saveza obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta, priloge fizičkih lica i nenovčane donacije.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Pregled i kontrola godišnjeg finansijskog izvještaja Građanskog saveza obavljan je po prvi put za 2016. godinu.

Nakon izvršenog pregleda finansijskog izvještaja političke stranke Građanski savez za 2016. godinu, izdat je izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama da se ne finansira iz zakonom zabranjenih izvora, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, da uspostavi potpune i tačne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da finansijske izvještaje podnosi u rokovima propisanim Zakonom o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2017. godinu, utvrđeno je da je Građanski savez djelimično ispoštovao date preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da je Građanski savez prekršio odredbe člana 11. stav (1)¹, člana 12. stav (1)² i (4)³ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Građanski savez nije vodio poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, nije uspostavio potpune i tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama i nije obrascje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu popunio u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka - u daljem

---

¹ Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom.

² Politička stranka vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima.

³ Do 31.03. naredne godine politička stranka podnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija BiH.

tekstu: Pravilnik, čime je prekršio odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Građanski savez nije u obrascu 2 (pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja prijavio transakcijski račun, broj: 1610000165770004 kod Raiffeisen banke d.d. Sarajevo⁴, čime je prekršio odredbe člana 11. Pravilnika.

Kontrolom izvoda sa pomenutog računa, utvrđeno je da je početni saldo iznosio 0,00 KM, promet ulaza je iznosio 486,40 KM, promet izlaza je iznosio 485,40 KM i saldo na dan 31.12.2017. godine iznosio je 1,00 KM.

- (2) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da Građanski savez nije uspostavio potpune i tačne evidencije o prihodima stranke, te ih nije pravilno iskazao u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe člana 13. Pravilnika.

- Građanski savez je u obrascu 3 (izvori finansiranja) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazao prihode u iznosu od 74.172,17 KM, dok je u poslovnim knjigama i završnom računu evidentirao prihode u iznosu od 75.172,00 KM, što je za 1.000,00 KM više u odnosu na iskazani iznos u godišnjem finansijskom izvještaju.

- Stranka je u obrascu 3-a (prilozi fizičkih lica) iskazala priloge u iznosu od 7.111,84 KM, a u poslovnim knjigama 5.395,00 KM. Pregledom je utvrđeno da je stranka u poslovnim knjigama dio priloga od fizičkih lica u iznosu od 1.716,84 KM evidentirala kao prihode iz budžeta.

- Stranka nije ostvarila prihod koji je u finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama iskazala kao ostali prihod u iznosu od 7.839,01 KM.

Uvidom u finansijsku dokumentaciju utvrđeno je da je stranka evidentirala otpis nepostojeće obaveze na dan 31.12.2016. godine prema dobavljaču „Intea“ d.o.o. Sarajevo.

Naprotiv, umjesto obaveze koju je iskazala u iznosu od 5.000,11 KM, stranka je imala potraživanje u iznosu od 2.838,90 KM, što potvrđuje činjenicu da stranka nije ostvarila prihod u iznosu od 7.839,01 KM.

- (3) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da Građanski savez nije uspostavio potpune i tačne evidencije o rashodima stranke, te ih nije pravilno iskazao u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

- Stranka u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) finansijskog izvještaja nije pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u Gradu Sarajevo i Gradu Bihać. Stranka je u obrascu 4.1 iskazala ukupne troškove zakupa poslovnih prostora u iznosu od 6.533,60 KM, a prema ugovorima o zakupu, troškovi zakupa su iznosili 6.067,00 KM, što je za 466,00 KM manje u odnosu na iskazani iznos u godišnjem finansijskom izvještaju.

Pregledom dodatne dokumentacije, utvrđeno je da je u skladu sa Ugovorom broj: 26/16 od 01.06.2016. godine, stranka koristila dvije poslovne prostorije u vlasništvu „Ekonomskog instituta“ Sarajevo, i to: poslovnu prostoriju površine 19 m² (prizemlje) uz mjesečnu naknadu od 285,00 KM i poslovnu prostoriju površine 21 m² (IV sprat) uz mjesečnu naknadu od 315,00 KM.

---

⁴ Prema podacima iz registra Centralne banke BiH od 29.06.2018. godine, ovaj račun stranke je aktivan od 21.07.2017. godine.

Na osnovu Anexa ugovora o zakupu poslovnih prostorija, broj: 72/16 od 31.01.2017. godine, sa „Ekonomskim institutom“ Sarajevo, stranka je otkazala korišćenje poslovne prostorije površine 19 m², dok je od 01.02.2017. godine koristila poslovnu prostoriju površine 19,8 m² uz mjesečnu naknadu od 297,00 KM na neodređeno vrijeme, što je za period važenja ugovora od 11 mjeseci 2017. godine, ukupna vrijednost zakupa poslovne prostorije iznosila 3.267,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa u Gradu Sarajevu u iznosu od 4.533,60 KM, što je za 1.266,60 KM više u odnosu na Aneks ugovora o zakupu sa „Ekonomskim institutom“ Sarajevo.

Građanski savez je tokom 2017. godine koristio poslovni prostor površine 50 m² u Gradu Bihaću, na osnovu ugovora sa fizičkim licem, čiji zakupni odnos počinje da teče od 01.06.2017. godine⁵ na određeno vrijeme do 31.12.2017. godine. Na osnovu ugovora utvrđeno je da je stranka koristila poslovni prostor sedam (7) mjeseci uz mjesečnu naknadu od 400,00 KM, što ukupno iznosi 2.800,00 KM. Stranka je u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Gradu Bihaću u iznosu od 2.000,00 KM, što je za 800,00 KM manje u odnosu na Ugovor.

Građanski savez je u obrascu 4.1 iskazao troškove reklame i propagande u iznosu od 10.662,48 KM. Na osnovu uvida u račune koje je stranci fakturisalo pravno lice „InteaBH“ d.o.o. Sarajevo, utvrđeno je da je Građanski savez imao pomenute troškove u iznosu od 10.339,01 KM, što je za 323,47 KM manje od iskazanog iznosa u godišnjem finansijskom izvještaju.

Uvidom u račun, broj: 233-02/17 od 21.02.2017. godine, utvrđeno je da je stranka imala troškove zakupa pozicija za billboarde u iznosu od 6.839,01 KM, a po računu, broj: 415-05/17 od 25.04.2017. godine, stranka je imala troškove za usluge organizacije promocije stranke i izrada promotivnog materijala u iznosu od 3.500,00 KM.

(4) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da Građanski savez nije uspostavio potpune i tačne evidencije o obavezama stranke, te ih nije pravilno iskazao u finansijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe člana 24. Pravilnika.

- Stranka je u poslovnim knjigama i završnom računu evidentirala ukupne obaveze u iznosu od 22.949,45 KM, dok je u finansijskom izvještaju iskazala ukupne obaveze na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 8.649,45 KM koje se odnose na ostale obaveze prema dobavljačima. Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije na obrascu 5 (ukupne obaveze političke stranke) iskazala obaveze po pozajmicama u iznosu od 14.300,00 KM⁶.

- Pregledom poslovnih knjiga i godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da stranka nije u obrascu 5.2 (ostale obaveze) iskazala obavezu prema dobavljaču Color print d.o.o. Bihać u iznosu od 265,00 KM, dok je obavezu prema dobavljaču „Oslobođenje“ d.o.o. Sarajevo iskazala u manjem iznosu za 90,27 KM.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Građanskom savezu da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima,***

⁵ Ugovor broj: 01/2-7686 je sklopljen sa Elmirom Arnautovićem dana 07.06.2017. godine na određeno vrijeme.

⁶ Ugovor o kratkoročnoj pozajmici od Reufa Bajrovića od 30.09.2016. godine u iznosu od 4.300,00 KM i Ugovor o zajmu novca, broj: 3/2016 od 01.12.2016. godine od Reufa Bajrovića u iznosu od 10.000,00 KM.

- *da uspostavi potpune i tačne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR

Građanski savez nije se očitovao u datom roku na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu.

Pomoćnik revizora

Mr.sc. Goran Cicović

Šef Službe za reviziju

Mr. sc. Hasida Gušić, revizor